

Szerkesztési iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybecskerek, Zápolya-utca 1. hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 12 frt.
Félévre ——— 6 „
Negyedévre ——— 3 „
Egy óra ——— 1 „
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapi kivétellel mindennap esti 6 óráig.

Nagybecskerek, 1899.

XXVIII. évfolyam. 65. szám.

Hétfő, március 20.

Egy régi Deákista

Széll költségvetési beszédéről.

A benyomás, melyet a költségvetési vitában Széll Kálmán által tartott beszéd keltett és e kimagasló s feladataival együtt folyton nagyobb jelentőségre emelkedő államférfi kijelentéseinek hatása annyira szembeszökő, hogy szívesen tért engedünk egy 1867 óta mindig a Deák-, illetve a szabadelvű párthoz tartozó politikus reflexióinak, melyeket a „Pester Correspondenz“ tesz közzé:

Nemcsak azok, a kik a fellengzésre hajlandósággal bírnak, hanem még teljesen józan politikusok is, kiknek az államművészet csupán egy számtani példa, Széll Kálmán miniszterelnök beszédei által egyik meglepetésből a másikba ejtetnek. Ma már nem szenved kétséget, hogy Széll Kálmán, kit hosszú időn át csak jelentékeny pénzügyi tehetségnek tartottak, nagy kvalitásokkal bíró államférfiúvá és szónokká nőtt fel, a ki hatalmas hatásokat képes elérni. Költségvetési beszédével Széll Kálmán oly magaslatra emelkedett fel, melyet csak ritkán ér el valaki s a beszéd ereje oly nagy volt, hogy pártkülömbőség nélkül az egész képviselőházat magával ragadta. Politikai bölcsesség és a szónoklás művészete oly remek művet teremtett, mely méltán sorakozik a parlamentári ékesszólás legjobbjaihoz. Nem a szép szónoki virágokkal való pazar fényűzés jellemzi Széll ékesszólását; ennek a szigorú ellentéte sem: a vaslogika, mely mint hideg sugár ellenállás nélkül hatja át a tárgyat, mely ellen irányul; nem, Széll beszéde egy előkelő világférfi előkelő prózájával érinti a hallgatót, a könnyed udvarias forma által nyer s mindenki megértheti azt, mint valami egyszerű szalonbeszélgetést. Ez

leköti a kevésbé figyelmes hallgatót is és ekkor a szónok megengedheti magának, hogy mélyebben belebocsátkozzék tárgyába s midőn ezt teszi, a kevésbé jó hallgatót még inkább megkapja a tudás bősége, a látóköri nagysága és a meggyőződés mélysége, melyet a szónok tanusít. Széll Kálmán nem azért beszél, hogy beszélni hallják; ha ő megragadja a szót, akkor ezt azért teszi, mert valami mondani valója van és a mély igazság, a meggyőződés komolysága és a hivatásában való erős hit oly erőt adnak kijelentéseinek, mely közvetlenül hat és tartós benyomást gyakorol.

Három mozzanatra építette fel Széll Kálmán az ő budgetbeszédét. Ezek a ki-egyeztési alaphoz való tántoríthatatlan ragaszkodás hangsúlyozásában, a liberális és demokratikus eszmékhez való hűségben és a legújabb események folytán oly erőssé lett szabadelvű pártnak a megragadásoktól való megvédésében jegecednek ki. Főleg szívéhez nőtt a miniszterelnöknek a feloszlott nemzeti párt kiszabadtása a hosszú terméketlenség átkából s összeolvastatása a szabadelvű párttal. E pontról oly határozottsággal beszélt, mely ellenmondást egyáltalán nem tűr, hogy mindjárt rá megfesse a jövő képét oly színpompával, mely kellett, hogy elragadjja és elbájolja a hallgatót.

A szabadelvű pártnak hosszú idő múltán oly vezére van, kit nem csak bizalommal, hanem szeretettel is követhet; vezére, a ki önönmagában hordozza a tökéletes kvalifikációt, a ki jogosulatlan befolyás számára nem hozzáférhető, de minden helyes nézetet s minden őszinte meggyőződést becsülni fog.

A politikai helyzet ez idő szerint oly kedvező, hogy a megerősödésnek minden

téren nagy lépésekkel kell előrehaladnia és ezt a nagy érdemet szerezte meg magának Széll Kálmán, midőn önmegtartóssággal a rés elé állt, mikor legnagyobb volt a szükség.

HIREK.

Tájékoztató.

Március 27. Rendkívüli megyei közgyűlés.
Március 27. Közigazgatási bizottság.
Május 14. A nagybecskereki Kerékpár-Egylet tavaszi országos pályaversenye.
Augusztus 20. A nagybecskereki Kerékpár-Egylet néppéle a versenypályán.
Október 1. A nagybecskereki Kerékpár-Egylet őszi országos pályaversenye.
A gőz- és kádfürdő mindennap reggeli 6 órától esti 7 óráig nyitva van; hőlygek részére a gőzfürdő kedden, esütörtökön és pénteken d. u. 5 óráig; ugyanazon napokon fél 6-tól 8 óráig este urak részére is.

— Személyi hír. Dr. Dellimanics Lajos alispán kétheti szabadságáról visszaérkezett Nagy-Becskekerekre.

— Jegyzőválasztás. Mint lapunknak írják, Tisza Hegyesen a múlt héten folyt le a jegyzőválasztás, a mely alkalommal Grezlió Dénes Gyula okleveles jegyző felé fordult a tulnyomó többség bizalma, a mennyiben 19 szavazattal választatott meg 10 ellenében. A választás a legnagyobb rendben s szabályosan folyt le.

— Megyebizottsági tagok választása. Gyertyamosi levelezőnk írja: Az 1898. évi november hó 4-én tartott megyei bizottsági tagok választása alkalmával Keresztes György csenei járási szolgabíró és Gesztessy László választattak meg, de felebbezés folytán a választást a közig. bíróság megsemmisítette. A tegnapi napon megtartott újabb választás alkalmával Keresztes György szolgabíró s Gesztessy László jegyző egyhangulag lettek ismét megválasztva.

— Egy ármentelő társulattól. A földmívelésügyi miniszter a pancsova-kubini ármentesítő és belvízszabályozó társulatot az 1885. XXIII. t.-c. 113. §-a értelmében a közérdekből fentartandó társulatok sorába felvette.

A „TORONTÁL“ tárcája.

Az osztály tudósa.

(Leányintézetű életből.)

Írta: Jeszenszkyne T. Irén.

— A „Torontál“ eredeti tárcája. —

Ott ül az osztály első padsorában. Előtte egy halmaz könyv; rajta egy nagy kopott kendő; orrán szemüveg, füleiben vatta. Szája örökké mozog, valami zümmögésszerű hangot hallat, miközben szemével nagyokat pislant és aztán se nem lát, se nem hall semmit. Ez Iona, az osztály disze, a tanárok büszkesége.

A tanórák alatt leveszi szemüvegét és szoborrá válna figyel. Ha nem helyesli a tanár nézetét, vagy éppen tévesen találta valami tudós mondását citálni a tanár ur, akkor gyorsabban kezd pislogni; körülömben türelmesen haligat egész a csöngetésig.

A mint a tanár kilép a teremből, azonnal siett meggyőződni és társait meggyőzni, hogy melyik és mi a helyes.

A nap minden szakában, más és más tudományágban gyakorolta magát.

Reggel, ha felébredt, németül beszélt, de már franciául mosdakozott, s a reggelinél angolvers morgása között itta meg tejtét; a lépcsőn felhaladva Simonyi képzőit kelepelte, míg az osztályban II. Rákóczy korának tanulmányozásába merült. És ez így ment esti 9 óráig, míg az édes álom pillangó képében elvezette őt a Nilus

vidékére és reggel azzal a hírrel áll, elő, hogy álmában megtanulta Egyiptomot.

Társnőihez három esetben szokott beszélni. Először, ha szüksége volt valamire, akkor ily formán szól:

— „Ejnye Irma, de jól néz ki most. — Ugyan kérem nem adhatna kölesön egy levélbélyeget.“

Vagy:
— „De szép a maga ruhája Mariska. — Kérem teritse meg az asztalt helyettem.“

Másodszor, ha az ajtón kiment vagy bejött valaki, akkor már be sem várta, hogy nyitva marad-e az ajtó, mindjárt oda szól:

— „Kérem tegye be az ajtót.“
És mivel ezt a kérését nagyon sokszor volt alkalmja ismételni, annyira megszokta, hogy egyszer az egyik tanárra is rászólt.

Harmadszor akkor szól, ha a városba készült. Igaz, hogy ez eseményszámba ment nála, de mégis megtörtént.

Egyszer egy hideg téli szombat délután azzal a hírrel lepi meg az osztályt, hogy ki fog a városba menni.

Fülnöknek sem akartunk hinni, mikor Iona ezt mondja:

— Ma ozsonnára hívtak Berta barátnőmhöz; mit gondolnak leányok — elmeajek?

— Persze, hogy menjen, — mondja kórusban az egész osztály.

— De nagyon hűvös szél fu, fagy volt az éjjel — nem tudom tanácsos lesz-e kimozdulnom?

— Öltözzék fel jó melegen.

— Mit gondolnak kérem, nem lenne az különös, ha én meleg kendőt kötnek a fejemre?

— Ugyan — hát mi különös lenne abban. Hiszen csak láttak már Pesten bekötött fejű lányt!

— De egy a baj!
— Mi Ilonka?
— Csak két pár harisnya fér a cipőmbé.
— Az bizony nagy baj, de huzzon kamásnit föléje.

— Bár inkább esné a hó! Elmékedik tovább.

— Mért Iona?
— Hogy kalucsnit is huzhatnék fel.
— Azt a nélkül is megteheti.

Mikor végre minden rajta van, a mi csak felvehető volt s a fűtött osztályban csak úgy gyöngyözik rajta az izzadság, akkor oda nyújtja karját egyik társnőjének és így szól:

— Irma, kérem, tapints csak meg az üteremet, én úgy érzem mintha lázas volnék. Talán mégis jobb lesz itthon maradnom.

S midőn végre az egész osztály jót állt, hogy drága egészségének semmi baja sem fog történni, akkor elindult.

Már késő este volt, mikor Iona hazatért. A véletlen úgy hozta magával, hogy Irma, a ki szintén ki ment a városba, éppen abban a pillanatban érjen a kapuhoz, mikor Iona.

No de a mit most látott, azt lehetetlen azonnal el nem mondani a többieknek és rohanna meg fel a lépcsőn, lelkendezve nyit be az osztályba és bekiált.

— **Március 15-ike Nagy-Tószegen.** Ezen község német nyelvű, de szívvel-lélekkel hazafias lakossága az idén az eddigénél is lelkesültebb hangulatban ünnepelte meg március 15-ét, a magyar nemzet szabadságának emeszent napját. Dr. Stricker Péter orvos kezdeményezésére Sipos gyógyszerész és Lenhardt s. jegyző vették kezükbe az ünnepély rendezését, mely kiválóan sikerült. Nemcsak az egész község ünnepelt lelkesedéssel, hanem a szomszéd községek lakossága is oda ment ünnepelni. Este látogatott lakoma volt, melyen Horváth Károly, a község köztisztviselője és szeretetben álló jegyzője méltatta a nap nagy jelentőségét, magyar nyelven. A jobbszomszéd felszabadítása, a sajtószabadság kivívása, a nemesi előjogok megszüntetése, a közteherhivatal kimondása, Jókai, Petőfi, Kossuth és Szécsényi szereplése Horváth figyelemmel hallgatott beszédében élénken voltak feltüntetve, zajos tetszésben részesült. Wener János német nyelven szólott polgártársaihoz. Beszéltek még Fulda szthuberti jegyző, Sipos gyógyszerész, Leblanc Lajos tanító, — kik N.-Tószeg hazafias polgárságát s a vidékről odasereglett ünneplőket, a hölgyeket és a sajtót éltették sikerült pohárköszöntőikben.

— **Halálozás.** Dr. Sziklai Károly, kizombori körorvos, gróf Nákó Kálmán uradalmi orvos, aki évek óta egyik kiváló tagja volt a magyar orvosi karnak és a nemzetközi kongresszusokon felolvasásaival, uttörő felfedezései fejtegetéseivel nagyban hozzájárult a magyar orvosok tekintélyének emeléséhez, f. hó 16-án hirtelen halállal elhunyt.

— **A főgimnázium ünnepélye.** A főgimnázium tanári kara és ifjúsága évente felhasználja József napját, hogy szeretett igazgatója, Balázs József névnapján szeretetének és tiszteletének külsőleg is kifejezést adjon. A nagyközönség pedig szívesen jár el ez ünnepélyekre, mert ügyesen összeállított műsorban gyönyörködhetik s mert Balázs igazgató Nagybecskerek városának egyik legnépszerűbb alakja. Az ünnepélyt ez idén a tágas tornacsarnokban tartották meg, de bizony ez is 4 óra után már zsúfolásig megtelt előkelő közönséggel, melynek soraiban ott voltak Rónay Jenő főispán, dr. Demkó Pál orsz. képviselő, dr. Grandjean polgármester s a főgimnáziumi bizottság tagjai. A műsort a lendületesen előadott királyhymussal kezdte a főgimnázium ének-kara, melyet élénken megtapsoltak. Zajos tetszésben részesült Franz Zoltán érzésteljes gondokajátéka, melyet Zsiross Dezső kitűnően kísért. A program egyik kiváló számát képezte Várady Antal remek melodramája: „Petőfi a Hortobágyon“, melyet Demkó István igen szépen szavalt. A kíséretet Zsiross Dezső (zongora),

— Lányok! Ilonát két fiatal ember kísérte haza.

— Lehetetlen.

— Bizony Isten igaz, én magam láttam.

— No várjatok, majd kivallatom. — De ne nevesetek — mondja Mariska.

Kis idő múlva belép Ilona szürke kendőjében. Egyik kezében szemüveg, másikban vatta. Minden szem rajta csüng.

— Ah Ilona, hogy mulatott? — kezdi Mariska a faggatást.

— Köszönöm jól, bár a kávé nem nagyon szeretem, mert igazán árt az egészségnek.

— És mivel töltötte a délutánt?

— Ah nagyon sokat mulasztottam. Igazán nem tudom, mikor ütöm helyre — mondja — s felteszi szemüvegét és golyócskákat kezd gyártani a vattából.

— Hanem, Ilona! Maga elhallgat előttünk valamit.

— A mit kérdeztek, arra megfeleltem.

— De mi azt is tudjuk, hogy magát két fiatal ember kísérte haza.

— Igen két fiatal ember jött velem.

— No és miről beszélgettek?

— Kérnem kellett őket, hogy ne szóljanak hozzám, mert az esti hűvös levegő beszívása igen ártalmas a tüdőre.

— És ők hallgattak?

— Gondolom egymás közt beszélgettek.

Grandjean Andor (hegedű) és Vattay Miklós (cimbalom) látták el kifogástalanul. Szünni nem akaró éljen és taps jutalmazták egy a szavalót, mint a kísérőket. Miután Pellikán János szép szavakkal felköszöntötte az ünnepeltet, az ifjúság elénekelte az igazgató kedvencnótáját, Koschat híres „Verlassen“-jét, majd néhány sikerült népdallal s végül egy Czibulka-féle keringővel örvendeztette meg a hallgatóságot. Balázs igazgató lendületes beszédben köszönetet mondott a közönségnek szíves megjelenéséért, az ifjúságot pedig szorgalomra és engedelmesre buzdította. Beszédje végén megköszönte fáradságát Herr Ödön tanárnak, ki az ének- és zenekart tanítja évek óta a legszebb eredménnyel. Az ünnepély a köztisztviselői álló igazgató elzetésével ért véget.

— **Erzsébet-park Bótonon.** A napokban meg-ejtett községi tisztújítás alkalmával az azt nagy körültekintéssel keresztül vívó Daniel Ferenc főszolgabírónál a helybeli görög keleti szerb egyházközség képviselőiben Kamenkovits Sándor lelkész vezérlete alatt egy nagyobb küldöttség tisztelgett. A hitközség egy előbbi gyűlésében ugyanis elhatározta, hogy a 2 holdnyi templom teret — egyrészt ö Felsége 50 éves jubileuma megörökítése céljából, másrészt boldogult nagyszonyunk emlékére — hosszú életű fákkal ülteti be és azt Erzsébet-parknak nevezi el; szónok kéri azért a főbíró, hogy az écskai uradalomnál eszközöljön ki néhány ily fát. Együttal fölemlítette, hogy Jovanovics István orsz. képviselő — kit a hitközség elnöksége szintén fölkért — már is 150 drb fát ajánlott föl e kegyeletes célra. Daniel főbíró szívesen fogadta a küldöttséget s kijelentette, hogy a főispánnal lépéseket fog tenni az iránt, hogy eme követésre méltó tett legmagasabb helyen tudomásul vétessek, egyszersmind ígéretet tesz, hogy sajátjából szintén 150 drb fával járul a park megvalósításához.

— **Névnapok.** Az emberi életben vannak bizonyos tünetek, amelyeket a legjobb akarattal és a legmélyebb tudománnyal sem tudunk magunknak megmagyarázni. Nem akarom ezeket a tüneteket abécérendben felsorolni, csak utalni óhajtok a legkülönösebbre és ez az, hogy minálunk minden második embert Józsefnek hívnak. Hogy miért, azt senki sem tudja. Tény az, hogy a Józsefek nagyon sokan vannak és hogy a Józsefek tegnap ünnepelték a nevük napját. A város képe, dacára a pocskos időnek, ennek folytán meglehetősen mozgalmas volt és a merre csak a szem ellátott, mindenfelé gratulánsokat vett észre. A kegyesrendi papok már szombaton kezdték meg az ünnepést Sándor nappal, mikor Kis tanár, a kiváló poeta ülte névnapját. Átment az ünnepés aztán a tegnapi napra, a mikor viszont Balázs igazgatót ünnepelték és Priváry József főgimnáziumi tanárt. Dr. Grandjean polgármester lakásán szintén megfordult a délelőtti folyamán a város intelligenciája. Itt említjük meg, hogy szombaton este a nagybecskereki polgári dalárda szép szere-náddal üdvözölte a polgármestert mint disz-elelnökét. De nem kevésbé ünnepeltek Franz takarékpénztári igazgató, Zachariás tanácsos, Kellner József, a közszeretben álló Józsi bácsi, Szalay ev. ref. lelkipásztor, Harzer és Burget főgimnáziumi tanárok, Virányi nyug. árva-széki ülnök, Müller telekkönyvezető. Ugyancsak vig Sándor napja volt a szombati. Kiss és Selymessy törvényszéki bírák, Ujvári pénzügyi titkár s számosan mások ülték nevük napját, kiket valósággal elhalmoztak a jóbarátok szerencse kívánatokkal. A sok jó kívánsághoz mi is hozzájárulunk, kívánva, hogy a Sándorokat és Józsefeket éltesse az Isten „az emberi kor legvégső határáig.“

— **A Nagybecskereki kereskedő ifjak egy-lete** tegnap délután tartotta meg tisztújító közgyűlését Gróf Vilmos felső kereskedelmi isk. tanár ur elnöke alatt. A titkár jelentéséből örömmel vette tudomásul a közgyűlés az egyesület fejlődését, izmosodását, valamint a pénztár kedvező állapotát. Három évi időtartamra egy-hangulat megválasztottak: Elnöknek Gróf Vilmos, felső keres. iskolai tanár. Alelnöknek Engelsmann Lajos. Ügyészek dr. Nagy Dezső. Titkárnak Laszner Pál. Jegyzőnek Feldheim Alfréd. Pénztárnoknak Zimmerer Győző. Ellen-örnek Stern Sándor. Könyvtárosoknak I. Kovács Andor és II. Deutsch Miksa. Háznagynak Deutsch Márton. A felügyelő bizottság a következő: Fischer Lipót, Rózsa Ignác, Haidegger Ödön. Választmány: Barta Bernát, ifj. Daun

Gyula, Grassnek Béla, Gasparovics Lajos, Galandauer Béla, Löbl Armin, Mirkov Milán, Meiszner János, Merschorf Péter, Nagy Sándor, Oesterreicher Simon, Klein Izidor, Schenk Hermann, Sameth Mór, Steiner Oszkár. Póttagok: Adamkó Márton, Krausz Dávid, Wehner József, Reller Miklós, Kerschner Samu, Schönberger Jenő.

— **A nagybecskereki műkiállítás.** A nagybecskereki műkiállítás a folyó hó 27-én tartandó megyei közgyűlés napján véglegesen bezárul, a mikor is fiatal művészeink külföldre utaznak tanulmányutra. Edvi Illés Aladár Párisbamegy, Németh Lajos pedig Karlsruheba, hogy újabb studiumokat tegyenek s tapasztalatokat szerezve képez-zék magukat. A kiállítás utolsó hetére új tárgyakkal lépnek fel művészeink. Illés Aladár „Kertben“, „Patak mentén“, „Bodrogközi tájkép“, „Erdélyi falurészlet“ és „Törészlet“ című műveit, Németh Lajos „Vráslói gulya“ gróf Zichy N. János megrendelését és Streitmann Antal „Bégaparti részlet“-ét állítja ki.

— **Ebéd.** Balázs József főgimn. igazgató névnapján alkalmából tegnap délelőtti ebédet adott, melyen a következő urak vettek részt: Rónay Jenő főispán, Zsiross Lajos kuriai bíró, törvényszéki elnök, Szabó Ferenc apát-plébános, Vlahovits György kikindai főesperes, dr. Demkó Pál orsz. képviselő, Hadfy Döme kir. közjegyző, Láng Ferenc p. ü. tanácsos, Lauka Gusztáv koszorus író, Annau Adam m. kir. honvéd százados, dr. Stássik Ferenc ügyvéd, Reitter Oszkár rendőrkapitány, dr. Perisics Zoltán v. főjegyző, dr. Brájjer Lajos lapszerkesztő, Bielek Antal árvaszéki ülnök, Beller István al-ügyész, Wagner Nándor hitoktató, Zaka Gyula, Herr Ödön, dr. Kiss Sándor, Csintalan Pál, Streitmann Antal, Pakos János, Voggenhuber Oszkár, Priváry József főgimn. tanárok. Az ebéden, melyen mindvégig a legjobb hangulat uralkodott, számos sikerült felköszöntőben ünnepe-tek a főgimnázium népszerű igazgatóját.

— **Tavaszi (?)** Ne tessék mosolyogni rajta, hanem fogadja mindenki kellő komolysággal a hirt, hogy ma, hétfőn este 8 óra 36 perckor a nap a Bak jelébe lép és megkezdődik a hivatalos tavasz. Ez a jel azonban ma csak képzeleti. 2000 évvel ezelőtt a Bak csillagképe volt, a melyben a nap a tavasz kezdetét ünnepelte. De mivel ez idő óta a Bak kelet felé eitólul és már 30 fokra van előbbi helyétől, nem lehet többé a tavasz csillagképe tekinteni, így tehát ma csak a Bak „jelének“ mondjuk. 25.000 év múlva visszatér a régi rend. A nap és föld egymáshoz való állásának sajátsága e hó 20-án abban nyilvánul, hogy a nap és éj határvonala a meridiannal egybeesik és egyidejűleg megy át a földnek mind a két sarkán. A nappal és az éjszaka ez esetben a föld egész felületén teljesen egyforma. A nap a déli órában az ekvátor lakosainak a Zenithen, Budapestre nézve 47° 29' 34" 7-en áll a látóhatár felett. Mától kezdve ez a magas állás növekszik, a nappal hosszabb lesz, mint az éjszaka és a nap hatalmát gyakorolja mindarra, a mi most még téli álmát aluszszá. Csillagászati szempontból tehát pompás tavaszra van kilátásunk; csak az a kérdés, hogy a meteorológiai tavasz nem lesz-e ellensége a csillagászatnak és nem rontja-e meg a nap munkáját szelekkel, depressziókkal. A meteorológusok kilátásai e tekintetben nem kedvezőtlenek, mert százéves megfigyelés szerint ritkán volt eset, hogy enyhe télre hideg tavasz következett volna. A kezdet nem mondható valami nagyon biztató-nak, mert a mire régen emlékezünk, József napra olyan havat kaptunk, a melyben alig volt a télen is részünk.

— **Egy sikkasztó aljárásbíró.** Annak idején irtunk mi is Keszler János zombori aljárás-bíróról, a kit több rendbeli sikkasztásért le-tartóztattak. Szombaton ítékezett fölőtte a zombori törvényszék, a mely öt évi fegyházra ítélte.

— **Szerencsétlen esés.** Nagy kikindáról írják: Keczer Gyula kir. törvényszéki bíró cselédje Madarász Katica tegnap az emeleten levő lakásból oly szerencsétlenül bukott le, hogy mindkét kezét eltörte. A szerencsétlen leány sérülései olyannyira súlyosak, hogy valószínűleg örökre nyomorék marad.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az „Iskolagyermek-barát“ segélyező egyesület elnöksége ez uton is köszönetet mond azon 3 frtnyi adományért, melyet egy — a főgimnáziumban „József“ nap megünnepelése alkalmából — „alsós“-t játszó t. társaság az egyesület javára beküldött.

— **A Torontál új köntöse.** Olvasóink bizonyára kedves meglepetéssel veszik ma kezükbe az új köntösbe öltöztetett Torontált. A régi ruha elavult már rajta, megkopott, megfakult. Most azonban a tiszta, szép nyomás mintegy új életet lehel a lapba, a melynél nem mindig a tartalom a fő, de a technikai rész is.

— **Stern József** előnyesen ismert itteni fa-kereskedő mai számunkban levő hirdetését az érdekeltek szíves figyelmébe ajánljuk.

— **A Horgony-Pain Expeller** igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 27 év óta mindig készletben van. Hátfájásnál, csipfájdalom, fejfájásnál, köszvényénél, csuszál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapítóhatásuaknak bizonyultak, sőt járványkórban, minő: a kolera, hányóhasfolyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitünő háziszér jó eredménnyel használtott bedörzsölésként az influenza ellen is és 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegenkénti árban a legtöbb gyógyszerárban készletben van, hanem bevásárlás alkalmával mindig határozottan mint „Richter-féle Horkony-Pain-Expeller“ vagy „Richter-féle Horkony-Liniment“ kérendő és a „Horkony“ védjegyre kérünk figyelni.

Színház és irodalom.

Heti műsor

Hétfő: *A tudós nők.*
Kedd: *A fekete vér.*
Szerda: *A cigánybárá.*
Csütörtök: *Adorján báró.*
Pénteken: *Az első vihar.*
Szombat: *Gyurkovits leányok.*

— **Talmi hercegnő.** Mintha szerencsésillaga elhagyná Halmayt. A derék igazgató a kipróbált régibb darabok mellett sűrűn szerepeltet műsorán újdonságokat s a közönség mégis távol marad a színháztól. Szombaton is csak félig telt meg a színház, pedig Kontinak ez alig egy éves operettjét csak egyszer adták még Nagybecskereken s ha jól emléksziünk, akkor se nézték valami nagyon sokan. A szombati előadás a legjobbak közé tartozik s Léva Sárinak, Tordaynének, Juhásznak, Tordaynak, Nagy Gyulának, meg Tisztaynak bőven kijutott a tapsból.

— **Gyerekasszony.** Kerek összevágó előadásban került tegnap színpadra a Gyerekasszony. Az összes szereplők pompás kedvvel játszottak s életet lehettek még a gyöngébb jelenetekbe is. Halmayné, Léva Sári, Juhász kedves énekükkel, Nagy Gyula, Tisztay jóízű humorukkal, Göz Aranka, Déri Béla, Halmay kifogástalan játékkal juttatták az előadást diadalra.

— **Az Ország-Világ képes regénye.** Kaptuk a következő sorokat: Az Ország-Világ szerkesztő-sége, hogy meghálálja olvasó közönségének ragaszkodását, az áprilisi negyedévtől, tehát husvétől kezdve regény mellékletét, melyben tudvalevőleg hazai és külföldi szerzők legkitünőbb munkáit adja közzé, a jövőben illusztrálva jelenteti meg. A ki tehát az Ország-Világ állandó előfizetője, az esztendőnként több pompásan illusztrált regényt kap ajándékba, a melyek diszeül szolgálhatnak minden szalonnak. Mi magunk részéről hozzá tehetjük, hogy az Ország-Világ egyike a legkitünőbb szerkesztett képes magyar hetilapoknak, a mely hétről hétre szóban és képekben ismerteti az aktuális eseményeket és szépirodalmi dolgokat közül a magyar irodalom majd összes jeleseitől. E mellett még karácsonyra irodalmi becsü almanachot ad ajándékba olvasóinak. Az első képes regény-melléklet az Ország-Világ husvéti számában indul meg, a ki most 2 frttal negyedévre előfizet, az ápriliséig ingyen kapja ezt a szép újságot. Az Ország-Világ kiadóhivatala Hold-utca 7. sz. a. van, hol mutatványszámmal kívánatra ingyen szolgálnak.

— **Uj Idők.** A gellérthegyi öreg citadella visszatérését a polgári rendbe mutatja be az „Uj Idők“ e heti száma egész sorozat képen és megfelelő szövegben. Nevezetesen azokat a munkákat, melyek most folynak, hogy megfoszszák a citadellát várszerű jellegétől. Erdekes továbbá a képek sorában a mostanában elhunyt Károly Mór egy hátrahagyott rajza, valamint a fopball-match képek a legutóbbi versenyről, mely Bécs és Budapest között lefolyt és az utóbbinak győzelmével végződik. Szöveg dolgában kiválik „Horkay a kaszinóban“, Bródy Sándor és Murai

Károly novellája, Abrányi Emil pompás költeménye március 15-éről és a mindenféle rovat, melyben sok érdekes apróság tárgyalja és magyarázza a hét eseményeit. Megrendelhető pedig ez az érdekes lap az „Uj Idők“ kiadóhivatala útján (Andrássy-ut 10.), a mely kívánatra bárkinek ingyen küld mutatványszámot.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

I.

(A képviselőház ülése március 20-án.)

Budapest, márc. 20. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén megkezdte a kisebb tárcák költségvetésének tárgyalását.

Minnek utána Komjáthy a nemzetiségi kérdéssel, Major pedig a Szent-György-tér rendezésével foglalkozott.

Széll miniszterelnök azt válaszolja, hogy a kérdés jelenleg tanulmány tárgyát képezi. Kijelenti azt is, hogy az új miniszterelnökségi palota lehetőleg kevésbé fog kerülni.

Következik a belügyi tárca költségvetése.

Nyegre László, szabadelvű, a közgazgatás államosítását sürgeti.

Benyovszky gróf, függetlenségi, viszont a vármegyei autonómiaért száll sikkra.

Ruffy Pál, szabadelvű, a közigazgatási tisztviselők anyagi helyzetének javítását kéri.

Konkoly Miklós a magyar művészet és nyelv ápolását kívánja.

II.

(A főrendiház ülése március 20-án.)

Budapest, márc. 20. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A főrendiház mai ülésén elfogadta a napirenden levő összes törvényjavaslatokat, köztük a kiegyezési provizoriumot.

Széll az Otthonban.

Budapest, márc. 20. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az Otthon írók és hirlapírók köre tegnap tartotta meg rendes évi közgyűlését, a mely alkalommal Széll Kálmán miniszterelnököt nagy lelkesedéssel tiszteletbeli tagjává választotta a.

Ugron programbeszéde.

Budapest, márc. 20. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Szilágy-Somlyóróról jelentik, hogy Ugron Gábor, a kerület képviselőjelöltje tegnap tartotta ott meg programbeszédét. Kijelentette beszédében, hogy képviselő akar lenni, nem pedig érdekek szövetség társa. Hangsúlyozza az általános választási jog szükségességét, a közös hadseregben a magyar nyelv behozatalát s a magyar lobogó tiszteletben tartását. A delegációkba belemegy. Szerinte az önkormányzat fejlesztendő s így ellensége az állami közigazgatásnak. Az önálló vámterület, nemzeti bank, valuta rendezése egyik fő feltétele az ország függetlenségének, melyben 67-es alapon álló képviselőkkel kell szövetséget alkotni. Mindenki haladhat a maga útján, de ezt közösen kell kivívni. Végül kijelenti, hogy a nép csak akkor lehet boldog, ha valóságos.

A bajai mandátum.

Budapest, márc. 20. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bajáról telegrafálják, hogy ott a ma megéjtett választáson egyhangulag Plósz Sándor igazságügyminiszter lett a város képviselője.

Határidő-üzet.

Budapest, márc. 20. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Buzában a kínálat és vételkedv egyaránt jó, forgalom 36.000 mm., az árak 5 krral emelkedtek.

Kötetett:

Buza márciusra 10:39—10:41
„ áprilisa 9:90—9:92
„ októberre 8:60—8:61

Rózs márciusra — — — — —
Tengeri májusra 4:56—4:57
Zab márciusra 5:70—5:74
Repce szeptemberre 12:10—12:20

VASUT-ÜGYEK.

5802/I. sz. 1899.

M. kir. államvasutak.
Üzletvezetőség Aradon.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének központjában két hivatali állás lesz betöltendő, melyek mindegyikével 300 frt évi fizetés, 120 frt lakbér és szolgálati egyenruha élvezete van egybekötve.

A polgári alkalmazásra jogosító hadügyi, vagy honvédelmi miniszteri igazolvánnyal ellátott altisztek ezen állás betöltésénél elsőbbséggel bírván, felhívjuk azon kiszolgált altiszteket, kik az 1873. évi II. t.-c. értelmében jogosultsággal bírnak s pályázni óhajtának, hogy említett igazolvánnyal fölszerelt folyamodványukat — melyben a vasuti szolgálatra képesítő 35 évet meg nem haladó koron és ép egészséges testalkaton kívül a magyar írás, olvasás és számolás elemeiben való jártasság, továbbá magyar honosságuk okmányilag igazolandó — következő cím alatt: „A magyar kir. államvasutak üzletvezetőségének Aradon“ legkésőbb f. évi március hó 31-éig terjesszék be, minthogy az ezen határnapon túl, vagy jogosulatlan pályázóktól beérkező kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Az igazolványos kiszolgált katonai altisztek — de csakis ezek — pályázati kérvényei mellékleteikkel együtt bélyegmentesek, más folyamodóké bélyegkötelesek.

Közöljük végül, hogy a polgári állásra jogosító igazolvánnyal ellátott azon közös hadseregbeli, haditengerészeti és honvédségi kiszolgált katonaaaltisztek, kik a katonaságtól közvetlenül a szolgálat folytonosságának megszakítása nélkül lépnek át szolgálatunkba, véglegesítésük esetében és ha átlépésükkor 45-ik életévüket még túl nem haladták, a katonai szolgálatban töltött idejük az alapszabályszerű utánfizetés befizetése mellett nyugdíj jogosult idejükbe beszámíttatik.

Aradon, 1899. március 2-án.

A magyar kir. államvasutak
üzletvezetősége.

31908. szám. 8513. C. V.

M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

A kézbesíthetetlen és fölös szállítmányok a vasuti üzletszabályzat 70. §-a értelmében nyilvános árverés útján d. e. 9 órakor az alább felsorolt állomások teheráruraktáiraiban a következő napokon kerülnek eladásra, melyhez a t. közönség ezennel meghívatik.

Bpest ny. p. u. állomáson 1899. évi március hó 23.
Eszék „ „ „ „ „ 23.
Szatmár „ „ „ „ „ 24.
Szeged „ „ „ „ „ 28.
Ujvidék „ „ „ „ „ 28.
Debreczen „ „ „ „ „ 29.
Pécs „ „ „ „ „ 29.
Csaba „ „ „ „ „ 30.
Pozsony „ „ „ „ „ 30.

Budapest, 1899. évi március hó 1-én.

A z i g a z g a t ó s á g.

Nagybecskereki városi színház.

Nagybecskerek, hétfőn, 1899. évi március 20.

Juhász Sándor és Juhászné jutalomjátékául itt először:

A TUDÓS NŐK.

Vígjáték 5 felvonásban. Irta: Molière. Fordította: Arany László.

Személyek:

Chrysale, jómódu polgár — — — — — Nagy Gyula
Philaminte, neje — — — — — Szepesi Paula
Armaude — — — — — Tuboly Klement.
Henriette — — — — — Göz Aranka
Ariste, Chrysale testvéröccse — — — — — Torday Béla
Bélise, Chrysale testvérhuga — — — — — Juhászné
Clitander, Henriette szerelmese — — — — — Déri Béla
Trissotin, író — — — — — Halmay
Vádius, tudós — — — — — Tisztay Miksa
Maris, szolgálo — — — — — Tordayné
Lepine, inas — — — — — Palotay Gyula
Julien, Vádius inasa — — — — — Vetési Dániel
Egy jegyző — — — — — Keresztessy S.

Színhely: Páris, Chrysale házában.

Az előadást megelőzi:

„Miért szerettek olyan nagyon“, magyar dal, éneklő: Juhász Sándor.

Kezdeté pontban fél 8 órakor.

Holnap kedden, március 21-én.

A fekete vér.

Jókai Mór legújabb eredeti regényes színműve.

VASUT-ÜGYEK.

16.348 99. e. II. sz. Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

Osztrák-magyar svájci átmeneti forgalom. (Dijmérséklés gabona stb. küldeményekre magyar állomásokról délfranciaországi állomásokkal való forgalomban.)

Folyó évi március hó 1-től visszavonásig, legkésőbb azonban 1899. december 31-éig való érvényesüléssel gabona, hüvelyesek, maláta, valamint olajmagvak szállítására az 1896. évi augusztus hó 1-től magyar állomásokról Genf átmenetileg fennálló kivételes díjszabás közvetlen díjtételei visszatérítés útján oly gabona stb. küldeményekre is nyerne alkalmazást, melyek Genfben 5000—5000 kgr. mennyiségekre felosztva, a díjszabási füzet 31—58. oldalán foglalt állomási jegyzékben (a), b), c), d) és e) csoport alatt) megnevezett különböző franciaországi állomásokra tovább küldetnek.

Ilyen küldemények az osztrák-magyar-svájci kötelekforgalomban fennálló III. rész 2. füzeté alapján Genf állomásig, a Genf helyben állomásra mindenha érvényes díjtételek alapján számoltatnak el.

A Genf helyben állomásig legalább 10.000 kgr. felszámitott fuvardíj, vissztérítmény útján azon fuvardíjra lesz visszavezetve, mely fizetendő volna, ha a Genfben 5000—5000 kgr. képező részküldemény az 1896. évi augusztus 1-től érvényes kivételes díjszabás a) b) c) d) és e) csoport díjtételei alapján küldeményenként legalább 5000 kgr. súly mellett számoltatnak volna el, feltéve, hogy a Genfig kocsis- és fuvarlevelenként szállított súlymennyiség a Genftől továbbítandó részküldemények összsúlyával beigazolható módon megegyezik s egyebekben a fent megnevezett kivételes díjszabásban foglalt határozmányok betartatnak.

Ezen díjmérséklés oly küldeményekre is engedélyeztetik, melyek a kivételes díjszabásban felsorolt valamely közbeneső állomás tárházában betároltatnak, illetve reexpediáltatnak.

A vissztérítés az alább megnevezett okmányok bemutatása mellett teljesítetik, u. mint:

a) A magyar feladási állomástól Genf-ig szóló eredeti fuvarlevél és
b) Genftől a francia rendeltetési állomásig továbbított megfelelő részküldeményről kiállított fuvarlevél másodpéldányok bemutatása mellett.

Ezen okmányok legkésőbb 1900. március hó 31-éig a magyar feladási állomásnak igazgatóságánál vagy a Jura Simplon vasut igazgatóságánál bemutatandók.

Budapest, 1899. február hó 9-én.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága egyszersmind a reszes vasutak nevében is.

(Utányomás nem díjazatik.)

Hirdetések.

Torontálvármegye nagyikikindai járás főszolgabírájától.

2302. kig. szám. 1899.

284 - 2.1

Pályázati hirdetmény.

A Mokrin községben üresedésben levő és 500 frt évi fizetéssel javadalmazott községi irnoki állás betöltendő lévén, értesítettnek mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy eddigi szolgálatukat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket folyó évi április hó 15-ig nálam benyújthatják.

Nagy-Kikindán, 1899. évi március hó 17-én.

Főbíró hiv. távol:
ifj Steinbach Antal,
tb. főszolgabíró.

Pancsovai főszolgabírószágtól.

611. szám. 1899.

285 - 2.1

Pályázati hirdetmény.

A megüresedett Homolitz községi segédjegyzői állásra ezennel pályázatot nyitok.

Ezen állással 500 forint évi fizetés és 96 forint lakbér élvezete van egybekötve.

Felhivatnak mindazok, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy elméleti képzettségüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket a pancsovai járási főszolgabírószághoz folyó évi április hó 15-ig küldjék be.

A választás folyó évi április hó 17-én fog Homolitz községében megejtetni.

Pancsován, 1899. évi március hó 14.

Jablonszky,
főszolgabíró.

Torontál-Józseffalva község előljáróságától.

650. szám 1899.

287 - 3.1

Arverési hirdetmény.

Alulirt község előljárósága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a torontál-józseffalvai 289. számú tjkönyvben A + (2211—2215.) helyrajzi számok alatt felvett nagykorcsmai épületek folyó 1899. évi május hó 11-ikén délelőtt 10 órakor tartandó nyilvános árverésen Torontál Józseffalva község-házának tanácstermében örök tulajdonjoggal el fognak adatni.

Kikiáltási ár az összes épületek és beltelekre 3000 forint.

Az árverezni szándékozók kötelesek az árverést vezető községi bíró kezéhez 10% bánatpénzt letenni, a bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatok az árverés előtt és az árverés napján a leütésig a községi bírónak kezéhez beadhatók.

Az árverési feltételek mindenkor a hivatalos órák alatt a községi bíró hivatalos helyiségében megtekinthetők.

Kelt Torontál-Józseffalván, 1899. évi március hó 18-án.

Oprean Aurel,
jegyző.

Ringhof András,
bíró.

1401. szám. kig. 1899.

281 3.3

Arverési hirdetmény.

Ozora község tulajdonát képező, közvetlen Oppova község, illetve a Temes folyó mellett fekvő 1600 hold s rétje 1899. évi április 1-től kezdődő 4 évre f. é. április hó 9-én d. e. 11 órakor Ozora község-házán megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adatni.

Kikiáltási ár: egy évi bér 3200 frt, árverezni szándékozók a kikiáltási ár 10% -át kötelesek bánatpénzzel letenni.

Zárt írásbeli ajánlatok kellőképpen felszerelve, annak kijelentése mellett, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri, bánatpénzzel ellátva f. é. április hó 8-án d. u. 6 óráig Ozora község előljáróságánál adhatók be, a később érkező ajánlatok figyelembe vételni nem fognak. Az írásbeli ajánlatok a szóbeli árverés befejezte után fognak felbontatni.

Az évi bér felerésze óvadéknak Ozora község pénztárába készpénz vagy óvadékképes értékpapirokban leteendő, a bér negyedévente előre fizetendő, az óvadék az utolsó bér részletbe számítatik be.

A részletes feltételek Ozora község jegyzői irodájában tekinthetők meg.

Ajánlattevőkre ajánlatuk azonnal, a községre nézve pedig a képviselőtestület által történt elfogadás után kötelező.

Ozórán, 1899. évi március hó 14-én.

Rehák István,
jegyző.

Mikléa Pál,
bíró.

55. b. v. szám 1899.

288 - 1.1

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagybecskereki kir. törvényszék 1898. évi 10252. számú végzése következtében Várady Imre dr. nagybecskereki ügyvéd által képviselt Naszke Károly nagybecskereki lakos javára Bodor József és Rozália felső-muzslyailakosok ellen 45 frt s jár. erejéig 1899. évi január hó 7-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 488 frtra becsült következő ingóságok, u. m.: lovak, malacok, gazdasági eszközök és vetőgép nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagybecskereki kir. járásbíró 1898. évi V. 1085/2. számú végzése folytán 45 frt tőkekövetelés, ennek 1898. évi május hó 31. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 34 frt 68 krban bíróság már megállapított költségek erejéig a felső-muzslyai határban levő tanyájukon és folytatólag a községben álló házuknál leendő eszközzésére 1899. évi március hó 24-ik napjának délelőtti 9 óraja határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fog adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Nagybecskereken, 1899. évi március hó 9-ik napján

Simonich Zsigmond,
kir. bírósági végrehajtó.

Előkelő élet-, gyermek- és baleset biztosító társaság az ország minden részében ügyes és megbízható főügynököket és mozgó ügynököket keres magas jutalék, esetleg fix fizetéssel.

Állandó képviselőink nagy jövedelmet és nyugdíjat biztosítanak maguknak munkásságukkal.

Ajánlatok kéretnek „2 G.” jelige alatt Goldberger A. V. hirdetési irodájába Budapest, Váci-utca 9. sz. (290 - 2.1)

Két szép
utcai lakás
a Nádor-utca sarkán május
hó elsejétől kiadó.
295 - x.12 Bűvebbet
Fuchs Sandornál.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy a nagybecskereki keskenyvágyú vasut állomás közvetlen közelében egy bőven felszerelt

épületfa-kereskedést

nyitottam, a hol mindennemű építő-, asztalos- és bognár-fát fogok tartani.

Midőn egyttal az ezen szakmában 30 év óta tanusított tevékenységemre és a fakereskedés körül szerzett szakavatottságomra hivatkozom, azon tiszteletteljes kérelemmel járulok, miszerint vállalatomat becses jóindulatával támogatni és szükségleteit nálam beszerezni sziveskedjék, minek ellenében tisztességes, olcsó és minden irányban kielégítő kiszolgáltatást ígérek.

Tisztelettel

Stern József,
fakereskedő.

291 - 3.1